

Fullmäktige 23.03.2026

Esbo stads välfärdsplan 2026–2029

Beredning och upplysningar:
Ikäheimonen Taru

fornamn.efternamn@esbo.fi
Telefon 09 816 21

Förslag

Föredragande
Stadsstyrelsen

Fullmäktige godkänner Esbo stads välfärdsplan 2026–2029 enligt bilagan.

Behandling

Beslut

Redogörelse

Sammanfattning:

- Främjandet av hälsa, välfärd och säkerhet är en av kommunens kärnuppgifter och en del av de lagstadgade skyldigheterna.
- Välfärdsplanen styr målen och åtgärderna för varje fullmäktigeperiod, och genomförandet av planen följs upp och utvärderas regelbundet.
- Fokusområden: ökad gemenskap, främjande av säkerhet och stärkande av psykisk välfärd.
- Målen och mätarna har fastställts för olika åldersgrupper och för hela befolkningen.
- Planen baserar sig på lagen, Berättelsen om Esbo, tidigare välfärdsberättelser och samarbete med olika aktörer.

Välmående invånare är en förutsättning både för en livskraftig kommun och för ett livskraftigt välfärdsområde. Främjandet av invånarnas hälsa, välfärd och säkerhet är en av stadens viktigaste uppgifter och ingår i stadens alla lagstadgade uppgifter. Stadens mål är att erbjuda möjligheter och ramar för ett aktivt och sunt liv samt en trygg och trivsam omvärld för invånare i alla åldrar och med olika slags funktionsförmåga. I staden skapas förutsättningar för hälsa och välfärd med hjälp av utbildnings-, motions-, mat- och kulturtjänster, planläggning, trafikarrangemang, stöd för integration och sysselsättning samt många andra kommunala uppgifter.

Enligt kommunallagen (410/2015) är kommunens grundläggande uppgift att sörja för kommuninvånarnas hälsa och välfärd. Lagen om ordnande av social- och hälsovård (612/2021) förpliktar kommunerna

att främja sina invånares hälsa och välfärd. Kommunen har det primära ansvaret för främjandet av hälsa och välfärd till den del denna uppgift anknyter till kommunens övriga lagstadgade uppgifter. I hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010) definieras i vid bemärkelse kommunens uppgifter för att främja kommuninvånarnas hälsa och välfärd. Velfärdsplanen är en del av kommunstrategin och beskriver målen och åtgärderna för fullmäktigeperioden. Velfärdsplanen kan också innehålla andra frivilliga eller lagstadgade planer som stöder välfärden.

Kommunen ansvarar för att en omfattande velfärdsberättelse utarbetas en gång under fullmäktigeperioden. Velfärdsberättelsen och velfärdsplanen är en del av kommunens strategiska ledning. De är redskap för planering, uppföljning, utvärdering och rapportering av främjandet av hälsa och välfärd i kommunen i nära samarbete med andra aktörer. Esbo stads velfärdsplan har senast beretts under den föregående fullmäktigeperioden 2022–2025. Beredningen av velfärdsplanen för denna fullmäktigeperiod har pågått, och processen för utarbetandet av den behandlades av stadens ledningsgrupp 13.5.2025.

Esbo stads velfärdsplan 2026–2029

Velfärdsplanen 2026–2029 är den mer omfattande velfärdsplan som lagen förutsätter. Fokusområdena i Esbo stads velfärdsplan baserar sig på de orosmoment som framförts i den omfattande velfärdsberättelsen 2022–2025 (ensamhet, otrygghet och utmaningar för psykisk välfärd). De oroväckande fenomenen har i velfärdsplanen förvandlats till mål: i stället för att minska ensamhet strävar vi efter gemenskap, i stället för att minska otrygghet strävar vi efter att främja trygghet och i stället för att minska utmaningar för den psykiska välfärden strävar vi efter att stärka den. Tre fokusområden har valts ut för Esbo stads velfärdsplan; 1. Stärkande av gemenskapen, 2. Främjande av säkerhet och 3. Stärkande av psykisk välfärd. För varje fokusområde i velfärdsplanen har det fastställts mål och mätare för den årliga uppföljningen och för uppföljningen på längre sikt.

I början av publikationen beskrivs sambandet mellan velfärdsplanen och Berättelsen om Esbo, bakgrunden och beredningen. Därefter beskrivs fenomen som lyftes fram ur velfärdsberättelsen till fokusområden i velfärdsplanen. I slutet av velfärdsplanen sammanställs mål och mätare enligt åldersgrupp, HYTE-koefficienten och samarbetet med velfärdsområdet.

För fullmäktigeperioden har staden dessutom berett velfärdsplaner enligt åldersgrupp, i vilka det ingår mål och åtgärdsförslag. Velfärdsplanen följer riktlinjerna i Berättelsen om Esbo i fråga om mål, åtgärder och mätare. Separata åtgärder har inte beskrivits, eftersom resultatenheterna beskriver sin egen verksamhet i sina dispositionsplaner, som syftar till att uppnå målen för fullmäktigeperioden och därigenom också målen för velfärdsplanen.

Velfärdsplanen för barn och unga motsvarar den plan för att främja barns och unga personers välfärd samt ordna och utveckla barnskyddet som avses i 12 § i barnskyddslagen (417/2007). Velfärdsplanen för de äldre är också en plan för att stöda den äldre befolkningen som avses i 5 § i äldreomsorgslagen. Esbo stad vill dessutom utarbeta en frivillig velfärdsplan för den vuxna befolkningen.

Västra Nylands regionala velfärdsplan har utnyttjats vid fastställandet av målen för Esbo stads velfärdsplan. Detta har varit viktigt både med tanke på stärkandet av samarbetet och för att sammanlänka planerna.

Till den omfattande välfärdsplanen har man dessutom kopplat andra planer och program som styr välfärdsplanen på stadsnivå samt på regional och nationell nivå. Dessa omfattar bland annat programmet för trygghet och säkerhet, planen för jämställdhet och likabehandling, integrationsprogrammet som är under beredning samt planen för förebyggande missbruksarbete, Västra Nylands välfärdsområdes regionala välfärdsplan 2023–2025 och det nationella programmet för hälsa och välfärd 2030.

Målet har varit att för hela staden bygga upp en välfärdsplan som stöder Berättelsen om Esbo och gör den synlig. Målen i välfärdsplanen gäller separat barn och unga, den vuxna befolkningen och de äldre. Dessutom finns det mål som gäller alla åldersgrupper. Målen i välfärdsplanen uppnås i det dagliga arbetet, som genomförs av olika resultatenheter och samarbetspartner. De årliga mätarna visar om åtgärderna rör sig i rätt riktning.

I början av år 2023 togs den så kallade HYTE-koefficienten i bruk, det vill säga en tilläggsdel till statsandelen för främjande av hälsa och välfärd. Koefficienten är ett incitament, vilket innebär att storleken på statsandelen delvis bestäms enligt kommunens arbete för att främja hälsa och välfärd.

Planerna är ett centralt verktyg för att leda och utveckla välfärdsarbetet för olika åldersgrupper i Esbo och under denna fullmäktigeperiod har särskild uppmärksamhet ägnats åt att välfärdsplanen är en allt mer integrerad del av stadens strategi och uppställandet av resultatenheternas mål.

Välfärdsplanen godkänns av fullmäktige. Genomförandet av den utarbetade välfärdsplanen följs upp och utvärderas årligen och rapporteras till fullmäktige. Rapporteringen utförs som en del av bokslutet. I slutet av fullmäktigeperioden utarbetas en omfattande välfärdsberättelse över hela fullmäktigeperioden.

Målen för välfärdsarbetet bland barn och unga

Vi stärker gemenskapen

1. Alla barn och unga upplever att de hör till en grupp.
2. Alla barn och unga upplever att de bemöts med respekt.

Vi stärker säkerheten och trygghetskänslan

3. De ungas trygghetskänsla och säkerhet stärks
4. De vuxnas färdigheter att möta barn och unga med respekt stärks

Vi stärker den psykiska välfärden

5. Beroenden bland barn och unga minskar.
6. Barns och ungas känsla av välmående stärks.
7. De ungas tro på sina framtidsmöjligheter har stärkts

Målen för välfärdsarbetet bland vuxna

Vi stärker gemenskapen

8. Alla vuxna känner att de hör till en grupp och bemöts med respekt.

Vi stärker säkerheten och trygghetskänslan

9. Boendemiljöerna är trivsamma och rena.

10. De vuxna upplever att det dagliga livet är tryggt

Vi stärker den psykiska välfärden

11. Den vuxna befolkningen får information om riskanvändning av rusmedel och deras hälsoverkningar.

12. Antalet vuxna som upplever sin livskvalitet vara god ökar.

13. Antalet kunder som får livsstilshandledning ökar.

Målen för välfärdsarbetet bland äldre

Vi stärker gemenskapen

14. Alla äldre upplever att de hör till en grupp och bemöts med respekt.

Vi stärker säkerheten och trygghetskänslan

15. Antalet fallolyckor bland äldre minskar.

16. De äldre upplever att det dagliga livet är tryggt.

Vi stärker den psykiska välfärden

17. De äldres funktionsförmåga bevaras eller förbättras.

18. De äldre upplever att deras livskvalitet är bra.

19. Andelen äldre som använder för mycket alkohol minskar.

Mål som gäller alla åldersgrupper

20. Esbo stads nya byggnader är tillgängliga.

21. Antalet lokaler för invånaranvändning ökar

22. Esboborna upplever att deras livsmiljö är tryggare och tillgänglig.

23. Alla Esbobor har tillgång till kultur- och idrottstjänster i sitt bostadsområde.

24. Esbo stads modell för delaktighet används i alla stadens resultatenheter.

Sammanställningen av välfärdsplanen

Välfärdsberättelsen och välfärdsplanen har sammanställts av en grupp för främjande av hälsa och välfärd som består av experter från sektorerna. Tre förvaltningsövergripande styrgrupper för välfärdsarbete bland olika åldersgrupper, det vill säga barn och unga, personer i arbetsför ålder och äldre, svarar för att sammanställa välfärdsplanerna enligt åldersgrupp. Stadens ledningsgrupp samt styrgruppen för främjande av hälsa och välfärd på stadsnivå svarar för ledningen av helheten för välfärdsarbetet.

Invånarnas synpunkter samlades in vid verkstäder som ordnades hösten 2025. I arbetet har man också beaktat resultaten av enkäten Mitt Esbo på kartan från hösten 2024. Verkstäder ordnades för kommuninvånare i olika åldrar, organisationer, äldrerådet och rådet för personer med funktionsnedsättning, ungdomsfullmäktige och stadens experter. Välfärdsplanen för barn och unga har bearbetats i brett samarbete med olika aktörer inom välfärdsarbetet för barn och unga. I arbetet deltog experter och ledning från bildningssektorn. I beredningen av helheten deltog alla sektors och resultatområdets direktörer och ledningsgrupper. Tillsammans med direktören för strategi och utveckling har man granskat att välfärdsplanen följer Berättelsen om Esbo.

Välfärdsplanen översätts till svenska efter fullmäktiges beslut.

Idrotts- och välfärdsnämnden har behandlat utkastet till Esbo stads välfärdsplan 2026–2029 på sitt möte 27.11.2025 § 23.

Behandling i andra organ

Välfärdsplanen 2026–2029 har under december och januari behandlats i idrotts- och välfärdsnämnden, nämnden för fostran och lärande, nämnden Svenska rum, kultur- och ungdomsnämnden, stadsplaneringsnämnden, tekniska nämnden och miljö- och byggnadsnämnden. I kultur- och ungdomsnämnden framfördes nedan angivna ändringsförslag till beslutsförslaget. De övriga nämnderna godkände förslagen som sådana.

Nämnden för fostran och lärande

Nämnden för fostran och lärande behandlade välfärdsplanen 2026–2029 på sitt möte 28.1.2026. Nämnden konstaterade att Esbo stads välfärdsplan har beretts på ett omfattande och förvaltningsövergripande sätt mellan olika aktörer. I sektorn för fostran och lärande utförs arbetet för att främja välfärden bland barn och unga kontinuerligt i sektorns enheter. Välfärdsarbetet ingår i planen för småbarnspedagogik och i läroplanen. Ur sektorns synvinkel är de mål som ställts för att främja välfärden bland barn och unga centrala. Genomförandet av målen i välfärdsplanen för barn och unga styrs och följs av styrgruppen för välfärd bland barn och unga.

Nämnden konstaterade dessutom att det för att främja barns, ungas och familjers välbefinnande är viktigt att utveckla det regelbundna samarbetet mellan kommunen, välfärdsområdet, organisationerna och polisen. I synnerhet med elevvårdstjänsterna önskades ett nära samarbete för att förbättra tjänsterna.

Nämnden ansåg att det är viktigt att man vid genomförandet av välfärdsplanen ägnar särskild uppmärksamhet åt välfärd, delaktighet och jämlikhet bland barn och unga som hör till språkliga och kulturella minoriteter, sexuella minoriteter och könsminoriteter samt barn och unga med neuropsykiatriska drag eller funktionsnedsättning. Nämnden anser att modellen med gemenskapshandledare som konstaterats fungera bra i skolorna också i fortsättningen är en viktig del av främjandet av välfärd och delaktighet samt en trygg skolgemenskap.

Nämnden Svenska rum

Nämnden Svenska rum behandlade välfärdsplanen 2026–2029 på sitt möte 29.1.2026 och uttalade sig om välfärdsplanen på samma sätt som nämnden för fostran och lärande.

Kultur- och ungdomsnämnden

Kultur- och ungdomsnämnden behandlade välfärdsplanen 2026–2029 på sitt möte 16.12.2025. Kultur- och ungdomsnämnden ger i sitt utlåtande sitt stöd till välfärdsplanens prioriteringar och betonar särskilt vikten av att stärka barns och ungas delaktighet, psykiska välbefinnande och framtidstro med hjälp av kultur och ungdomsarbete. Följande ändringar gjordes i beslutsförslaget:

Kultur- och ungdomsnämnden konstaterade att de tre prioriteringarna i välfärdsplanen – att stärka gemenskapen, främja säkerheten och stärka den psykiska välfärden – är centrala också för kultur- och ungdomstjänsterna. Nämnden betonar särskilt möjligheten för alla Esbobor att ha tillgång till kultur- och idrottstjänster i sitt bostadsområde och anser att målen i välfärdsplanen ska synas konkret också i kultur- och ungdomstjänsternas verksamhet. Nämnden rekommenderade att

barns och ungas erfarenheter av kultur- och ungdomstjänster ska beaktas i välfärdsplanens mätare.

Miljö- och byggnadsnämnden

Miljö- och byggnadsnämnden behandlade välfärdsplanen 2026–2029 på sitt möte 29.1.2026 och antecknade ärendet för kännedom. Miljö- och byggnadsnämnden konstaterade till idrotts- och välfärdsnämnden att nämnden inte har något att anmärka på i planen.

Tekniska nämnden

Stadsplaneringsnämnden behandlade välfärdsplanen 2026–2029 på sitt möte 10.12.2025 och antecknade ärendet för kännedom. Tekniska nämnden konstaterade till idrotts- och välfärdsnämnden att nämnden inte har något att anmärka på gällande planen.

Stadsplaneringsnämnden

Stadsplaneringsnämnden behandlade välfärdsplanen 2026–2029 på sitt möte 14.1.2026 och antecknade ärendet för kännedom.

Stadsplaneringsnämnden meddelade dock för kännedom för idrotts- och välfärdsnämnden att det med tanke på stadsplaneringen och utvecklingen av områdena skulle vara till nytta om mätarna i välfärdsplanen i tillämpliga delar och enligt tillgången till information också skulle rapporteras områdesvis, särskilt i fråga om trivsel, säkerhet, naturnärhet och möjligheter till idrott och motion.

Rådet för personer med funktionsnedsättning

Välfärdsplanen sändes till rådet för personer med funktionsnedsättning för utlåtande 1.12.2025 och rådet gav sitt utlåtande 20.1.2026.

Rådet för personer med funktionsnedsättning konstaterar i sitt utlåtande att personer med funktionsnedsättning ska beaktas som en egen målgrupp i välfärdsplanen. I utlåtandet betonas särskilt betydelsen av tillgänglighetsarbetet. Med beaktande av utlåtandet tillfogades det i välfärdsplanen en del där det bland annat konstateras att personer med funktionsnedsättning och andra kommuninvånare som hör till minoritetsgrupper ska beaktas särskilt när åtgärder vidtas.

Äldrerådet

Välfärdsplanen sändes till äldrerådet för utlåtande 1.12.2025 och rådet gav sitt utlåtande 14.12.2025.

Äldrerådet konstaterar att det i välfärdsplanen inte fastställs några åtgärder, utan konstateras att det dagliga arbetet inom olika förvaltningsområden som görs i samarbete med olika aktörer ger resultat, det vill säga stärker kommuninvånarnas välbefinnande. Rådet understöder det nya sättet att genomföra välfärdsplanen. Rådet förhåller sig särskilt positivt till att uppnåendet av välfärdsmålen inte endast bedöms genom vad som görs utan också genom effekterna.

Äldrerådet föreslår att tillgänglighetskraven ska uppfyllas också i andra byggnader som erbjuder offentliga tjänster (såsom bibliotek och ämbetsverk), inte bara i Esbo stads nya byggnader, även om byggnaden ägs av ett privat företag. Esbo stad har inte beslutadesatt om lokaler som ägs av privata företag. Rådet fäster också uppmärksamhet vid att man i välfärdsplanen inte bedömer differentieringen av välfärden mellan olika områden med tanke på skillnaderna mellan olika områden eller segregationsutvecklingen. Dessutom föreslår rådet att åldersgrupperna i planen för äldre ska delas i tre på basis av förändringarna i funktionsförmågan.

Äldrerådet föreslår att genomförandet av principerna för en åldersvänlig kommun i beslutsfattandet och verksamheten samt inrättandet av en rådgivningsbyrå för äldre tillsammans med välfärdsområdet ska

granskas på ett heltäckande sätt i planen för att stärka välbefinnandet bland äldre och för att åstadkomma välfärdseffekter.

Äldrerådet föreslår tillägg till de insatser och resultat som stöder uppnåendet av målen: Det huvudsakliga målet i välfärdsplanen (s. 8) om att Esboborna upplever sig vara en del av gemenskaperna som sig själva bör kompletteras med ett sjunde delmål om att varje Esbobo har möjlighet att delta och få sin åsikt beaktad i beslutsfattandet. I målen och mätarna för att minska ensamhet och öka gemenskap (s. 17) bör tilläggas ett mål för alla åldersgrupper: Esbo stads modell för deltagande används i alla stadens förvaltningar. Mätaren skulle kunna vara utvecklingen av antalet organiserade invånarmöten, invånarpaneler och så vidare. Äldrerådet föreslår konkreta tillägg till olika mätare i anslutning till välfärdsplanen för de äldre. Utifrån utlåtandet har man i välfärdsplanen tillagt införandet av Esbo stads modell för delaktighet i alla resultatenheter samt som mätare valt utvecklingen av antalet invånarmöten eller andra inkluderande åtgärder.

Jämlikhetskommittén

Välfärdsberättelsen och välfärdsplanen 2026–2029 presenterades i jämställdhetskommittén 18.11.2025 och kommittén gav då sin kommentar om planen.

Jämställdhetskommittén föreslår att närheten ska beaktas också vid sidan av tillgängligheten, eftersom begreppen inte täcker varandra. Kommittén föreslår följande tillägg till mätarna: mätning av barns och ungas spelberoende i skolhälsoenkäten för att se konsekvenserna av att Veikkaus spelmonopol upphör. Kommittén påpekar också att man vid bedömningen av informationsutbytet i anslutning till beroenden bland den vuxna befolkningen bör fästa uppmärksamhet inte bara vid mängden utan också vid kvaliteten. Dessutom fäste kommittén uppmärksamhet vid några ordval vars korrigeringar kommer att beaktas i välfärdsplanen. I en separat jämställdhets- och likabehandlingsplan som är under beredning kan situationen för olika minoritets- och befolkningsgrupper beskrivas mer detaljerat och i planen antecknas också mål och åtgärder för denna fullmäktigeperiod. Utifrån utlåtandet har man beaktat kvaliteten på informationsutbytet samt den mätare som hänför sig till penningspelande och som har lagts till välfärdsplanen.

Ungdomsfullmäktige

Av ungdomsfullmäktige begärdes ett utlåtande om välfärdsplanen för barn och unga 3.12.2025 och ungdomsfullmäktige lämnade sina kommentarer om planen 16.12.2025 per e-post. Ungdomsfullmäktige tackade för beredningen av välfärdsplanen och var nöjd med att de unga har beaktats väl i planen. Samtidigt framförde de önskan om att få höra en presentation av hur arbetet framskrider och eventuellt ett sammandrag av resultatenheternas dispositionsplaner för målen i välfärdsplanen.

Beslutshistoria

Stadsstyrelsen 2.3.2026 § 48

Förslag

Föredragande
Stadsdirektör Kai Mykkänen

Stadsstyrelsen föreslår att fullmäktige godkänner Esbo stads välfärdsplan 2026–2029 enligt bilagan.

Beslut

Stadsstyrelsen:

Föredragandens förslag godkändes enhälligt.

Idrotts- och välfärdsnämnden 5.2.2026 § 17

Förslag

Föredragande
Livskraftsdirektör Mervi Heinaro

Idrotts- och välfärdsnämnden beslutar godkänna Esbo stads välfärdsplan 2026–2029 enligt bilagan samt förelägga den för stadsstyrelsen och vidare för fullmäktige för godkännande.

Behandling

Båsk lämnade följande förslag till tillägg: Det femte delmålet om att Esbo stads nya byggnader är tillgängliga begränsas till stadens byggnader. Tillgänglighetskravet ska uppfyllas också i alla andra byggnader som erbjuder offentliga tjänster, särskilt sådana som är avsedda för äldre, till exempel bibliotek, hälsostationer och ämbetsverk, även om byggnaden ägs av ett privat företag.

Efter avslutad diskussion konstaterade ordföranden att Båsk's förslag förfallit i brist på understöd.

Beslut

Idrotts- och välfärdsnämnden:
Föredragandens förslag godkändes.

Bilaga

1 Hyvinvointisuunnitelma 2026-2029_final

Tilläggsmaterial

- Vammaisneuvoston lausunto Hyvinvointisuunnitelma 2026-2029
- Vanhusneuvoston lausunto Hyvinvointisuunnitelman 2026-2029 luonnoksesta

För kännedom